

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈՂԱՄԱՅԻՆ

Դաշտարայան հակամառության կարգավորման բանակ-

շայաստանի եւ Ադրեզանի նա-
խագահների հանդիմանը վե-
րաբերությունը:

Ավստրիայի մայրաքաղաքում առաջիկա հանդիմանը վերաբերությունը: Եվ վերջին շօջա-
մի համար ավելի սպիրական եր դարձել, որ ռուսասամյան կողմն է ոչ միայն ակտիվ դրս-
տումներ ունենալ, այլև առա-
վել հաճախ հյուրընկալում է Երկողմ ամենաբարձ մակա-
րդական անցկացող հանդի-
տումները:

Նոյեմբերի 19-ին Վիեննայում Հայաստանի ու Ադրեզանի նա-
խագահների հանդիման հար-
ցում ակնհայտությունը ընդգծվում է ամերիկյան հետարքությունը,

ընդ որում հնարավոր ամենա-
բարձ մակարդակով: «Ազգը»
տեղեկացրել է, որ Վիեննայի հանդիման նախօրենի ամերի-
կյան կողմի նախաձեռնությամբ հեռախոսագրուց է տեղի ունե-
ցել Հայաստանի նախագահի հետ, թե առաջ միան տեղեկացնամքը կամ անդաման ներկայացնա-
ման մեջ կամ անդաման ներ-

կայացնելու մեջ կամ անդաման ներկայացնամքը կամ անդա-
ման մեջ կամ անդաման ներ-
կայացնամքը կամ անդաման ներ-

կայացնելու մեջ կամ անդաման ներ-

Աղրթեցանցիներին, փասութեն, հիացրել ենք: Հարեւան Երկրի ԶԼՄ-ների վերլուծաբանները նյութերի 19-ին դարձան հիացել են ՀՀ նախագահի նամուկի խոսնակ Արման Սաղաթելյանի աշխատանքով: Սաղաթելյանը, հիշեցնենք, նոյեմբերի 19-ին Կիեննայում կայացած Սարգսյան-Ալիեր երկար սպառված հանդիդան ընթացքում դարբերաբար տեղեկավույրում էր հաղորդում հանդիդունից սեփական Twitter-ի էջում, ինչն էլ դառնում էր տեղեկավույրան աղբյուր ինչողես ՀՀ նախագահի դաշտունական կայֆէջի, այնուևս էլ հայկական ու աղրթեցանական ԶԼՄ-ների համար: Աղրթեցանական լրատվամիջոցները տեղեկություններ էին հաղորդում Վիեննայից՝ բացառապես մեջքերելով Արման Սաղաթելյանին: Ընդ որում, Իլիամ Ալիերի դաշտունական կայֆը այն ընթացքում, երբ Սարգսյանն ու Ալիեր արդեն հանդիդել էին, առանձնազրույց էին ունեցել, այնուիտեւ ԵԱՀԿ Սինսկի խմբի համանախագահների հետ ընդլայնված կազմով հանդիդում էին ունեցել, որտեւ տեղեկություն չէր հաղորդում Սարգսյան-Ալիեր հանդիդունից: այնտեղ տեղադրված վերջին լուրն այն մասին էր, որ «նախագահ Իլիամ Ալիեր աշխատամիային կարճատել այցով Վիեննայում է, որտեղ նրան հյուրընկալել է Ավստրիայի նախագահ Շայնց Ֆիենը»: Այսինքն, բացի հարգարժան Ֆիենից հետ հանդիդումից, ըստ president.az-ի, Իլիամ Ալիեր որտեւ այլ հանդիդում Վիեննայում չէր ունենալու: Աղրթեցանական Haqqin.az անգամ վերլուծականով հանդես եկավ՝ «Ինչո՞վ են աղրթեցանական լրատվամիջոցներն ու Իլիամ Ալիեր արժանացել նման վիրակուրանքի»:

Ուրեմն Սարգսյան-Ալիեւ հանդիդատը, արձանագրենք, անցավ Աղրբեջանի նախագահի դաշտունական կայֆի ամբող-

AP photo / PHOTOLURE

ღაկან ანსეულისტურულ მას-
მანისტობის:

Բայց ինչպես մենք Քայաստանում լուսաբանեցինք այդ հանդիպումը, այսինքն՝ ինչի՞ վրա հիմնական ժեօսարդումն արեցինք: Երկու հանգամանին, նախ, հանդիպումից հետո, երբ Իլիամ Ալիեն արդեն լինել էր Վիեննայի «Զորուրգ-Փալաս» հյուրանոցը (որն, ի դեմ, ոչ թե Զորուրգ դալաս է, ինչուս ավելի վաղ ներկայացվեց՝ անգամ մեր նախագահականից, այլ՝ «Զորուրգ Վելաս» հյուրանոցը), որտեղ էլ կայացել էր հանդիպումը, եւ նրանից հետո հանդիպման վայրը լրում էր Սերժ Սարգսյանը, Վերջինս, դաշտախանում է «Ազատություն» ռադիոկայանի հարցին, թե ինչպես անցան բանակցությունները, մեկ բառով՝ նորմալ: Քայլական մանուսը այս մեկ բարի վրա կառուցել էր իր նյութերը, վերլուծաբաները հանդես էին եկել վերլուծություններով... Ուրեմն, ինչ ուես է դաշտախանը նախագահը, որ բանակցությունները աննորմալ անցան, կամ, սարօրինակ չէր լինի միթե, որ Սերժ Սարգսյանը ասե՞՝ «օտ-

չէ, որոնց վրա կարելի է վերլուծություններ գրել եւ հետևող թյուններ անել, անզամ ենթադրություններով համեստ գալ: Իրականում, Վիեննայի հանդիդունը ոչինչ էր, բացի բանակցությունների շարունակականությունն աղափառվելուց, ինչը, ընդունենք, այս ժամանակահատվածում եւս անշափ կարենու է: Իսկ թե ինչպես են իրականում անցել բանակցությունները, դեռ վաղ է ասել, բանի որ Վիեննայի հանդիդան հետեւանդներն դեռ զգալու ենք, եթե զգանք, իհարկե:

Բացի սրանից՝ հայկական լրատվամիջոցների ուժադրությունը գրավել էր այն հանգամանքը, որ նախագահներ Սարգսյանի եւ Ավետիք միջեւ «ձեռխեղմում չի եղել»: Նախ, թույլ սվեր հասկանալ, թե ի՞նչ է սա նշանակում: Կտենի, նախագահ Սերժ Սարգսյանը մտել է հանդիդան սրահ, որտեղ, ըստ տեղեկությունների, նրան արդեն սպասել է Իլիամ Ավետիք, եւ Վերջինիս ձեռքը չի սեղմել: Սա բնակա՞ն է, իհարկեց ոչ: Այսինքն, եթե անգամ Բենիամին Նաթանյահուն ու Սահմուղ Աբբասն են միջյանց ձեռք սեղմում ամեն անգամ հանդիպելիս, ուրեմն ինչո՞ւ Սերժ Սարգսյանը չուտք է սեղ-

իմ հիմա Ավելուր ձեռքը, ի՞նչ է դրանից հետո նրանք դարձան բարի դրացիներ: Բայց, դարձվում է, որ երբ հայկական լրա-վամիջոցներն ասում են՝ «ձեռխեղմում չի եղել», նկատ ունեն ոչ թե հանդիման մեկնարկը, բայց որ այդ ժամանակ որեւէ լրագրող չի եղել սրահում, որդեսզի արձանագրի՝ ձեռխեղմումը, այլ հանդիման ավարտը: Ուրեմն, երբ նախագահները արդեն դուրս են եկել հանդիման սրահից, «նրանք ուրաքի կանգնել են միմյանց կողիից, գրուցել, լուսանկարվել ել առանց ձեռխեղման հեռացել»: Ամենեւին չենք կասկածում, որ այսուս էլ եղել է: Բայց, եթե անզամ այդպես է եղել, հետո ի՞նչ: Զ՞է որ բանակցությունները ձեռխեղմումով ավարտվում են այն ժամանակ, երբ կողմները որեւէ փոխհամաձայնության հասած են լինում, կամ դայմանագրեր են ստուրագրում, կամ գոնե հաճելի հանդիմում են ունեցած լինում ել իրենց փոխադարձ հաճելի է միմյանց տեսնելը: Այս դայմաններից ոչ մեկը Սարգսյան-Ավել հանդիման ժամանակ առկա չի եղել, հետևաբար՝ ինչո՞ւ դեմք է հանդիմումն ավարտվեր ձեռխեղ-

մամբ: Ու եթե հանդիդումը չի ավարտվել ձեռխսեղմանք, դա դեռ չի նշանակում, որ «Սերժ Սարգսյանը կիևամ Ալիենի ձեռքը չի սեղմեն», բանի որ հանդիդումն անկասկած սկսվել է ձեռխսեղմանք:

Եվ մենք, Վիեննայի հանդիդումից, դրան հաջորդած ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի հանճախագահների հայտարարությունից, այնուհետեւ ԵԱՀԿ գործող նախագահողի տարածած հայտարարությունից հատուկ առանձնացել էինք հենց այս «հարցերի հարզ»։ Սեղմեն

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

Ամերիկյան զանգեր Երեւան ու Բայբու, Երք Սոսկվան «զբաղված է» այլ հարցերով

1-ին էջից
Վիեննայի հանդիպումից հետո, որ ԱՍՍ ղետարտուղարության կողմից որակվել է որությունը վերջին երկու տարվա ընթացքում բանակցային գործընթացը վերսկսելու լավ մեջնարկ, հայտարարությամբ հանդիս էին եկել ոչ միայն ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները, այլև ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Ուկրաինայի առօղջնախարար Լենոնիդ Կոժարան: Յանանախագահները հայտարարությունն արդեն ներկայացրել ենք, ուստի ավելացնեմ, որ Կոժարան էլ ողջունել է Սարգսյան-Ալիեւ հանդիպումն ու լայտաստակամությունն հայտնել աջակցելու գործունեությունը:

Ծընթացին:
ԵԱՀԿ ղաւոնական հաղոր-
դագրության համաձայն, Ուկ-
րաինայի արտաքին գերատեսչու-
թյան ղեկավարը հանդիմուսից
հետ հայտարարությամբ հան-
դես է եկել Կիեվից, Շետքելով, որ

բանակցությունները որպես խաղաղության ու կայունության երաշխիք են ծառայում՝ տարածութան այլ համագործակցության նոր հնարավորություններ ընձեռելով: «Ես հավատում եմ, որ Հայաստանի ու Ադրբեյջանի ամենաքարձ ճակարդակով երկխոսությունը կնողասի կողմերի միջեւ Վասահության աճարադրմանն ու երկկողմ ընթացմանը, նաև դրական խթան կիանողիսանա դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացի համար», հայտարարությամբ նշել է ուկրաինացի դիվանագետը:

Նրա խստերով՝ Ուկրաինան
դատաւաս է հետաքյուում էլ իր
նողասը բերել ԵԱՀԿ Մինսկի
խմբի միջնորդությանը դարբե-
րական երկխոսություն իիմներու-
թյան առաջանակ ու Աղրեթզանի
ջաներին՝ ճիշճագային իրա-
վունքի իիման վրա հաճակող-

մանի խաղաղ կարգավորման
հասմենությունը:

Իսկ ուղղակի եւ անմիջական ներդրումը Ովքահնայի կողմից իրեն սպասել չի տա, բայց որ դեկտեմբերի 5-6-ին Վիետնամ տեղի է ունենալու ԵԱՀԿ Նախարարական խորհրդի հերթական հանդիպումը, որի ժամանակներում էլ, ինչպես տեղեկացրել են Վիետնայի Սարգսյան-Ալիև հանդիպումից հետո արված դաշտնական գրեթե բոլոր հայ-աշարությունները, հանդիպելու են Քայասամի եւ Աղրթօջանի արտգործնախարարները, որից հետո, դեռ մինչեւ սարելքու, համանախազահները ծրագրում են աշարժագույնային այցելու-

թյամբ կրկին լինեն Երեւանում
եւ Բաբկում, գուցե նաեւ Ստեփանակերտում:

Այս ամենում, ամեն դեղում,
առավել հետաքրքրական է մնում
այն հանգամանքը, որ մինչեւ ա-
մենաքարա՞ր ճակարդակով

հանդիպումների շարփում երկու
տարի առաջվա ընդմիջումը
ռուսասանյան ժամ բարձր ակա-
դեմիական ու նախաձեռնողական
կանության կողմին այսօր կա-
տարյալ լրություն է հյուսիսային
կողմում։ Դրա փոխարեն, կար-
ծես փոփոխվող դրականիկայով
երեւան ու Բաֆու զանգեր են
սացվում ամերիկյան նայեցա-
մափա։

Հետարքական է, որ Աղրբեզա
մին սեփական խոսումները
հարգելու դարսադրանի-դա-
հանցի-անհրաժեշտության ա-
ռաջ այդուն էլ կանգնեցնելու-
ընդունակություն չդրսեւրած
Ռուսասամի փոխարեն ակտի-
վացած Միացյալ Սահմանգրե-
ական պատմության մեջ առ

Ի՞ն որդին կարող է հաջողվել
բանակցությունները միջնորդե-
այնպես, որ յուրաքանչյուր հա-
ջորդ ժային Ադրենալին նոր մի-
տաք առաջարկ թեկի տակ դրած
չփայտի հանդիման հաջորդ
հանգրվանում:

Անդի համար: Չի՞ վտանգում արդյոք այս հայտարարությամբ եվրոպացի դաշտունյան ազգերի հմնարուժման համանարկային սկզբունքը, չի՞ խոսում արդյոք Ռոմեյյը մեծ, ընդիհանուր տարածի ամբողջականության դիրքերից, չի՞ վտանգում արդյոք Ռոմեյյն իր այս մտքով ԼՂՀ հականարության առջևում:

Մենք որոշում ենք կայացրել՝
անդամակցելու Մասնային
միությանը, իսկ սա անհնարին է
դարձնում ԵՍ-ի հետ լայն ինտեգ-
րացիան, մի միության, որտեղ
«հայրենիք» եւ «ժողովուրդ» բա-
ռենք, «ազգային ինժնությունը»
այլևս հնացած կատեգորիաներ
են:

Մենք սա արել ենք եւնելով մեր ազգային անվտանգություննից, որի այլնուաննը առանց ժողովուրդների, հայրենիների եւ ազգային իննության Եվրոպան մեզ այդունքու էլ ցույց չտվեց:

Լեզվաուղղագրական խնդիրների ռուզը

Sիար Յակոբ Աւետիքեանին

ՄԵԾԱԼԻՇ ԲԱՐԵԿԱՄ,

Կարդացի թերթի 15-11-2013-ի հիմն մէջ անձիս հասցեագրուած օրուածու («ԶԵ՞Ն կարող առանց ա-էօֆի ու հայինյանի խօսել»): Սոստովանիմ, որ ըլացած եմ ձեր սուածենութենէն: Իմ ակնկա- լութիւնս, ամէն անզամ որ կը գրի թերթի, բանի մը մտերմական տողեն սնդին չէր անցներ, իսկ իհմա յար- ար տեսած էք իրադարակա ու ամ- ոռոջ էզով մը դատասխանել՝ միա- շամանակ կանխաւ իրազեկելով նթեցողներդ, թէ ընդդիմախօսու- մա՝ նուասու,- ինքնու եւ չակեր- աւոր լեզուաքան մըն է, ասդարէ- ով... **առամնաբուժ:** Ութամեակ ը առաջ, երբ մեր հասարակաց արեկամ Արմէն Տերեւեանը այս ոյն սիւնակներէն կը գրախօսուր իմ Մեսորդեան տառերու ակումբնե- ղը» աշխատութիւնս կամ թէ երկու արի առաջ կ'արտայայտուիի իմ Վէր Յայաստանի» Վէտի առաջին սեւմտահայերէն թարգմանու- եան, նման մակդիրներն ու որա- ումները չէին արծարծած եւ աւելի երն ու ույիշ էր ինծի հանդեռ կի- արկուած ոճը:

ԱՆԳԱՀԱԲ:

Ինծի կը վերագրէվ, նախ եւ ա-
աջ, լեզուական «սխալ» նկատ-
ութիւններ. ժնորհակալ դիմ ըլ-
ամ, եթէ մատնանշէվ այդպիսինն-
ը, սա ճաս կը կազմէ ամէն հայ-
տաւորականի կոչումին. ես դէք է
անչնամ իմ սխալներս, որմէսից
լրիշին ալ չզուցադրեմ զանոնի:
Ուրեմն բարի եղէվ մատնանշելու
սյու սխալներս: Այս ինծի կը վե-
ագրէվ **հայինյաններ**, այլ հարց,
որ փափկանկասօրէն չէվ անուա-
ներ այդպիսիններէն օրինակներ.
Դէք է ենթադրել, որ այս բառը սար-
եր սահմանում ունի մեր երկութին
ամար, բանի որ «կոտրելիք գրիչ»
Մարտայայտութիւնս, որ ուղած են
սշխատակիցներուդ, ես հային-
յան չեմ սեղեր, այլ միայն անէօն
ամ նզովք: Սակայն ինչողէն ընէի,
որ թեթրքիդ մէջ հայերէնի հանդէղ
պատճենագործութիւններ կը զգէին
անչումներուն առթիւ իմ կատա-
ած նկատողութիւններս հետեւո-
ւականութեան անտարբեր կը զգէին
անձնակազմդ, նաեւ անձամբ ձեզ.
առաջ օրինանֆ ու **փառափա-
ռանֆ** տայի: Ես ժամ աւելի կիրք
ամակներ ալ գրած եմ՝ առանց ո-
ւելէ գոհացում ստանալու, եւ վեր-
ին հաշուով իմ սեփական ժահե-
ռուս համար չէ որ ընդված եմ, այլ
եր բոլորին հասարակաց մայրենի
զգուի անաղարտութեան սիրոյն
իայս:

Աղա աւելի «ամուր» հոդի վրայ
անգնելով՝ «անհեթեռութիւն»
անուանելի իմ նշանաբերս եւ կակ-
արկելի իմ մատնանշած լեզուական
երիներէն երկութիւն՝ ներդնելին եւ
ետ-ա-սես-ին, որոնի մաս կը կազ-
են աշխատակիցներուդ ընթացիկ
առաղաջարին, ասոնցմէ երլրո-

ո՞յ Վերսին կիրարկուած է Վերջին
թիւիդ մէջ: Այս Երկութին առթի
նկատել կու տաք, թէ՝

ա) Առաջինին արմատը դնել է, ե
կարդարացնելք ներդնել բայաձեւը
«Պը Եղիայեանը թնադատում է
մեր թերթում ընդունուած ներդնել»
Ներդնող ծեւերի գործածութիւնը»
Սակայն ի՞նչ իրաւասութեանք կր-
նաֆ դուք ընդունիլ բայաձեւ մը, ո
գոյութիւն չումի, գեթ գրական հա-
յերէնի մէջ, ո՞վ կամ ի՞նչը կու տա-
ձեզի նման ազատութիւն նը: Կր-
նաֆ բանալ Էդրուարդ Աղայանի Երկա-
հասոր Եւ Ակադեմիայի բառահասոր
բառարանները՝ հաստատելու հա-
մար, որ կայ միայն **ներդրել**, որու-
նաեւ՝ **ներդրում**, **ներդրած**, **ներդ-
րող** եւ այլն: **Դնել** ծեւը չի դահլա-
նուիր այլ բարդութեանց մէջ եւս
արտադրել, **տեղադրել**, դարտադ-
րել, յուսադրել, **հարցադրել**, ունկա-
նդրել եւ այլն, չունինք **արտադնել**,
տեղադնել, **դարտադնել**, **յուսադ-
նել**, **հարցադնել**, ունկանդնել: Այ-
խօսիով՝ և ածանցը հետեւողակա-

Առէն կը ջնջովի բայակազմութեան առթի՝ **տեսնել-անտեսել** նախատեսել, առնել-ներառել **բացառել**: Ուրեմն այսա՞նն ալ դի՛ Տի չկարենանք ձեր ուշադրութեան յանձնել ու հաշիւ դահանջել յանուն մեր ճարենիին:

բ) Իսկ Երկրորդին համար՝ «հասաւած չգիշի դրն Եղիայեանը, ոք ֆրանսութենի տեղ-ա-տեղ արտայացնութիւնը վաղուց դարձել է միջազգային բառ-արտայայցնութիւն Եւ հանգիս օգտագործուած է... անզերէն ու ռուսերէն, հաւանաքար նաև Եւրոպական այլ լեզուներով»։ Ես սփիզբահայս, աչերուս չեմ ուզեմ հաւատալ, որ հայրենի ու հայ խմբագիր մը կրնայ այսպիսի բան գրել ազգային խիջճս կը մերժէ ննան «Տրամաբանութիւնը»։ Միթք բառիս միջազգայնանալը բաւարար իիմք կու տայ, որդէսզի այսպէս բռութիկնանք, աղբանոց թափենք մես սեփական ու միւսոնաբոյր գլուխագլւխի բառը եւ կաղկենին անզիացին ու ռուսը։ Եւ ուրեմն այս դիմուլայ մեր լեզուական «բաղաբականութիւնը»՝ որսալ ամեն բառ, որ կը միջազգայնանան, եւ զայն դնել ազգային անունը առաջ բառը։

գայինին եղի. թոյլատելի՞ է այսաւ նուաստանալ օսարին առջեւ, ու մաս նաւանդ հնչոյ կը դարտադրէ ննաւան նուաստացումք: Եւ, ի միշիբարութիւն, կը շարունակէի. «Ապա դրօն Եղիայեանը անտեսում է փասրը, ու մեր թերթում այդ արտայայտութիւնը վեցրուել է չակերտների մէջ՝ որդէս օսարաբանութիւն»: Խնդրեմ, ինչ վեհանձնութիւն, սակայն այդ չակերտները շատ շուրջ կանունական եւ անդին կը մնայ օսարաբանութիւնը՝ տուն-տեղ եղած, ինչու մնացած են հարիւաւոր ուրիշներ արեւեասաւերէնին մէ:

Բաց ասի, բանիցու մատնանշած
եմ ձեր աշխատակիցներուն գրիշօն
տակ ուղիղ խնդիր երկրորդական
մախաղասութիւններ, որոնք կը սկ

սին **որմեսզի** շաղկապով՝ փոխանակած նակ **որ** շաղկադի. Եւ դա՛րձեալ ու չինչ փոխուեցաւ. Մի՞թէ դժուար են նաև աղաղակող ռուսաբանութիւն ճը, որ քաղցկեղի ուս բազմաէ արեւելահայերէնի մէջ, արմատակի ընել թերթէդ, որմեսզի ձեր կագին օրինակ չդառնայիք ուրիշներութայց չըրիք: Եւ այս կարգի յուսակարութիւններու բնական հակառակութեանը կամ առաջարկութիւնը կամ թէ նմաններու անձնակազմիդ հանդէլ, սակայն ոչ հայինյանիներ, որոնք անարդար թօրէն կը վերագրուին ինծի:

Այս բոլորը նկատելու եւ զգալու համար, սիրելի՞ բարեկամ, դեմք չունեի ինմանու ու չակերտաւոր լեզուաբանի ծիրանին ստանալու ձեզմէ, քանի որ ասոնք սորված եւ սփիթքահայ նախակրթարանի մէջ այն նոյն հաստատութեան մէջ եւ նոյն սեղաններուն ժուրջ, ուր ինը ներդ ալ տասնամեակներ առաջ գտնուած է՞ իբրեւ իմ թաղակիցս ու դղրոցակիցս:

Երբ խանամեակ մը առաջ կ
հիմնէիք «Ազգ»-ը, ես եւ ինձի հե
ուրիշ սփիլքահայեր փայփայեցին
այն երազանքը, թէ իրեւ փայլու
հրապարակագիր ու սրցաւ արեւա
տահայ՝ որու մարդագումի աշխա
տան դիմի տանիքի հայրենի հրա
դարակագրական լեզուի, յաևկա
դէս՝ օսարաբանութեանց ծիրէ
ներս: Ձեզ կը նկատէին մեր լե
զուական հաւատարմատարը: Որու
հետեւ մեզ՝ սփիլքահայերս, ամե
նէն աւելի խոցողն ու վիրաւորող
ծիշը այդ օսարաբանութիւններ
նեն, խոստվանիմ՝ ուղղագրութենէ
շա՞ս աւելի: Սակայն, ժամանակ
անցաւ, եւ դուք ոչինչ ըրիք: Մե
ակնկալութիւնները մեծ չեն. կը
նայիք անհարկի գործածուող օսա
րաբանութիւնները վեցցնել գե
հոն, ուր ունին անոնց անմիջա
կան հաճարժէնները, ինչողէս՝ էս
կորս-ճախումբ, անոնսուեց
յայտարարել, աքորս-վիճում...

Ես այս կարգի շաս սովորական ու առ
հաճար բառեր, եւ կրնայիք առան
փողի ու թճորուկի, թէկուզ կրաւորա
դէս, օրինակ դառնալ այլ լրագրու
ներու:

Ես ցաւով կաւարտեմ այս նամակս, որովհետեւ այլեւս դիմի չօրենք է «իմ անհեթերութիւններովս» չշաւցնեմ ձեր գլուխը: Այսինքն ասեն, որ կը գրէի, աղա կրնայի նաեւ փայփայել տարտամ յոյս ճը, թէ օմը բան մը կը փոխուի թերեւս «Դանիոյ բազաւորութենէն ներս»: Այս ամենասարսահինը չունիմ ապես:

Յուսամ անկիւն ճը կը գտնէր այ
գրութիւնս զետեղելով՝ թոյլ տալու
որ ընթեցողներդ կարդան նաեւ
յուշադրամին միւս երեսը (արդեւ
մետաղ՝ դէք է ըստի՝ տուր տալու
համար միջազգայնացման օրէնքին) եւ ունենան նաեւ ի՞ն տեսա
կէսս:

Surat

Պարոն Եղիայա

Ոչ թե անկյուն, այլ գրեթե մի ամբողջ էօ են
տրամադրում Զեր դաշտախանին, քանի որ ընթեր-
ցողին բազմակողմանի կարծիքներ ներկայացնե-
լը հաճարում են մեր դաշտականությունը, նույ-
նիսկ եթե դրանի չիաճաղատախանեն մեր տե-
սակետներին: Ինչպես այս դարավայում, երբ ի
դաշտախան մեր նախորդ հրապարակմանը Զեր
նաճակում ներկայացված առարկություններին
հաճածայն չենք, ի մասնավորի ներդնել-ներդել
գուգահեռ ձեւերին եւ տեղ-ա-տեղ արտահայտու-
թյանը վերաբերու:

ա) Դուք խորհուրդ եք տալիս բացել Եղ. Աղայանի բառարանը՝ «հաստատելու համար, որ կայ միայն ԱԵՐԴՐԵԼ»: Անշուշտ հետեւցին այդ խորհրդին ու ղարզվեց, որ «ԱԵՐԴՐԵԼ» բայից մի բանի տող Վերեւ կա «Ներդնել» ձեւը նաեւ, թեև՝ «ԱԵՐԴՐԵԼ» բայաձեւի հղումով: Քետեւաբար բոլորովին անտեղի է Զեր հանդիմանանքը ուղղված մեզ, թե «ի՞նչ իրաւասութեանք կրնաք դուք ընդունիլ բայաձեւ մը, որ գոյութիւն չունի» (ընդօծումը իմերն է- Հ.Ա.), գեր գրական հայերենի մեջ, ով կամ ի՞նչը կու տայ ձեզի նման ազատութիւն մը»: Ինչուս տեսնում եք, այդ «ազատությունը» մեզ տալիս է Զեր վկայակոչած իմ ավարտաճարի ղեկավար մեծավասրակ լեզվաբանը:

բ) Ինչ վերաբերում է «**s-t-s-w-s-t-s**» արտահայտությանը, խոստվանենի, որ սիմված էին ավելի ծավալուն դրանուներ կատարել։ Սիմված եղան նայել հայերեն բաղադրահայկական տարբեր բառարաններ, ինչպես նաև ֆրանսերեն-հայերեն, անգլերեն-հայերեն եւ, անցուց, ֆրանսիական Larousse եւ անգլիական Oxford-ը:

Անուշտ ճիշտ է Ձեր բացառությունը, թե «**sts-w-sts**»ի հայերեն իմաստը «գլուխ-գլխի» արտահայտությունն է: Սակայն միայն բառացի թարգմանությամբ: Մինչդեռ տեղ-ա-տեղ ֆրանսերեն արտահայտությունն ունի ավելի լայն նշանակություն եւ կիրառում, ինչպես՝ «առանձնազրույց», «խորհրդադասական», «երկուսի միջև», անգամ՝ «երկու տեղանոց բազմոց», «երկու հոգու համար ընթրիֆ կամ թեյ» իմաստները նաև: «**Ազգ**»ը սովորաբար օգտագործում է «**առանձնազրույց**» բառը, իսկ «**sts-w-sts**»ը՝ միայն հեգնական իմաստով կամ ոճավորման առումով, ինչպես մեր Վերլուծաբան Վ. Աթանեսյանն էր օգտագործել Ալիեւ-Երդողյան հանդիդան վերաբերյալ:

Հարգելի բարեկամ, մեր վրուպնունքը ոչ այնան Զեր ղարբերական դիտողությունների համար էր, որքան՝ Զեր հանդիմանական կույտ ժեօթիքի: Ինչ է, մենք եւ վեր կենամ ու նատնամտեմ կից լուս տեսնող Զեր հոդվածի մեջ սղրդած «առաջնաբուժ» սխալագրությունը եւ անիծե՞ն: Եթեն դրա համար էլ մեր նախորդ գրության մեջ ակնարկել էինք հանգուցյալ Լեւոն Յախսվերդյանի դիտողություններին, որոնք սուր, այլ միշտ զվարք մթնոլորտւմ էին արտահայտվում եւ դրանով իսկ ավելի շուրջ էին տեղ հասնում ու տղավորվում:

Այլաբես, խոստվանենք, յուրաքանչյուր թերթ, մանականդ օրաթերթ, որի մեն մի համարը լուս է տեսնում առօրյա հետի մեջ, կարիք ունի կողմնակի աչի եւ դիտողի, որդեսզի խոսափի սխալներից եւ սխալագրություններից: Ու դեսք է ընդունել նաեւ, որ հայաստանյան մեր ժողովի մաճուլը, հակառակ բազմաթիվ աղավաղումներին, սխալագրությանը, անգամ՝ եղումներին, ներկա դրությամբ հանդիսանում է հայերենի գլխավոր եւ առաջին լեզվաշինարարը՝ թերեւս ակամա, երբ սիդոված է գործել, հայացնել ու նատուցել համաշխարհային տեղեկատվության հսկայական հոսքը ամեն օր ու վայրկյան:

Առաջմ՝ այստեղ

